

ג ל י ר ב ר ת ל ע י ר ו ן ב פ ר ש ת ה ש ב ר ע
ערוכים בידי נחמה ליבוביץ
יו"ל ע"י מוסד תורה ומשכלה למבוגרים ולנוער
דסתדרות נשי מ.רח"י באמריקה

7

חז"ל שרה ה' (ח) ירץ י"ד

1. י"ב י"ד פלת העבד: .. והיה נערי אשר אומר אלי: .. אותה הוכחת...
דעות וות לחכמים ולמפרשים בדברי רעבד אן דיד בה מיום נחש או לא.
רמב"ם דל' עכו"ם "א ד': אין מנחשים כגויים, שנ "לא תנחשו". (*השגת הראב"ד:
כיצד וא הנחש? כגון אלה שזמרים. "הזיל ונפלה תי מפי או
נפל מ מידו, איני הולך למקוח פלו י דיום, שאם אלך אין הפצי
נעשים. רואיל ועבר שועל מימיני, איני יוצא מפתח ביתי היום,
שאם אצא יפגעני רמאי". וכן אלו ה ומעיה צפצוף העוף אומרים:
"יה ר כך ולא יהיה כך; טוב לעשות דבר פלוני ורע ל שות
דבר פל ני". *וכן המשים טמנים לעצמו: "אח יארע י כך וכך,
אעשר דבר פלוני, אם לא יארע לי, ל אעשה" - כאליעזר עבד
אב ה ון כל כיוצא בדברים הא ו הכל אסור.
גון אר: ... ודבר זה נראה לי ברור, שלא היה זה נחוש כלל.

וסבר את עת האומרים, כי לא היה במעשה אליעזר נחש כלל, ובמה נבדל איפוא
תנא הנחש - כפי שהוא מוגדר דברי הרמב"ם?

ב. הש ה את דברי העבד בהפילתו לתשובת רבקה ומעשיו:

<u>מעשה רבקה</u>	<u>דברי העבד</u>
י"ח וז זר שתי אדני	י"ד ואמרה שתי
ותמר ותר כזה על ידה ותסקהו	וגם גמליך אשקה
י"ט ותכל להסקותו ותאמר	
גם לגמליך אשאב - עד אם כלו לשותי	

אנר החיים... לתוספת ותרנות נתכונה הצדקת, שא היתה מקדמת לומר "גם לגמליך
אשקה" קודם ששתי הוא, יש מקום לו לומר להקל סורחה, כיון שעוד לפני שרחת
הגמלי, מה שאין כן קודם שאמרה לו "גם לגמליך...". יחשו שזהו כל סורחה להסקותו
וישת כחפצו לאט לאט ואחר ששתי, תיכף אמרה לו "גם לגמליך אשאב".
וכתב ו לבלה: דקדקה בלשונה ולא אמרה כמו שאם העבד "שתי וגם גמליך אשקה" -
כי בדר השוה אותו לגמלים, כן פסקה ואמרה "שתי אדוני לבד" ואחר זמן אמרה
"גם לגמליך אשאב".
העמק בדבר: מנעתו להסקותו, כי כך ראוי להיות נוהג להוך בערב וטמט, שלא לשתות
כל צרכו מים קרים, אמים שלא יחשוב כי היא מונעת ממנו באשר רע לה שותה
הרב, על כן חזרה ואמרה גם לגמליך אשאב עד א כלי לשתות" מעצמט ולא אנע
הי כל הצורך.

1. מהי השאלה העומדת ביני כל המפרשים הנ"ל?
2. התוכל לענות לשאלה זו תשובה נוספת?
3. התוכל להסביר, למה לי ספר העבד (פטוק מ"ו) דבריו כהויתם (כפי שסופרו
בפטוקים י"ה-י"ט) אלא חזר על דברי עצמו בפטוק י"ד?

- ג. וכל טוב אדוניו ביו
רש"י - רמב"ן.
  1. מה הקשי בפטוקני?
  2. מה בין רש"י לרמב"ן בישוב הקשי? (שיו לב: שני פירושים מובאים ברמב"ן.
נוסף על פירוש רש"י - "דעת ומפרשים" ודעתו - "והנכון בעיני".)
  3. למה תרג אונקלוס כאן כל טוב - "וכל טפר"
ולא כמו שתרגם מ"ה י"ה כל טוב ארץ מצרים - "ית כל טוב ארעא"?

XX. י"א לעת ערב לעת צאת השואבות.
בראשית רבה נ"ט: א"ר הונוה: בשעה שאדם הולך יקח אשה ושמע קול כלביט מנבחים
הוא מצית (=מטה און למע), מה אינון אמרין, - "לעת ערב לעת צאת השואבות"
ההסבר מדרש תמ ה זה והעזר בתהלים נ"ט פסוק ז'
1. כ"א והאיש משתאה לה מחריש לדעת שהצליח ה'...

תרגום אונקלוס
ספורנו ד"ח מחריש ד"ה לדעת; ד"ה ההצליח; ד"ה אן לא.
ו"מק דבר: היה לו לדבר עמה כדי להכיר שכלה, אבל החריש כדי לדעת... כי
בשעת דבור אי אפשר להתכוון על כל תנועה כמו בהיותו מחריש, וגם היא לא תוכל
לעשות בזריזות כ"כ, אן תהא זקוקה לענות.
1. מה קשה לפני הפרשנים ומה ביניהם בתירוץ הקשי?
2. התוכל לפרש מלת מחריש באופן שונה משניהם, בהתאם לת"א?
יש לשלוח שאלות ותשובות לנחמה ליבוביץ, ירושלים, קרית משה.